

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 265/09-45

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho o sťažnosti obchodnej spoločnosti K., s. r. o., K., zastúpenej advokátom JUDr. M. O., K., vo veci porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 M Obdo 4/2007 a jeho uznesením z 18. februára 2009 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti K., s. r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 M Obdo 4/2007 a jeho uznesením z 18. februára 2009 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 M Obdo 4/2007-517 z 18. februára 2009 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti K., s. r. o., trovy konania v sume 297,86 € (slovom dvestodevät'desiatsedem eur a osemdesiatšesť centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. M. O., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. mája 2009 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti K., s. r. o., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. O., K., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 M Obdo 4/2007 a jeho uznesením z 18. februára 2009 v konkurznej veci úpadcu M., a. s., K., vedenej Krajským súdom v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 K 257/99 o súhlase s predajom majetku úpadcu mimo dražby.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla:

«Konkurzným súdom, ktorým je Krajský súd v Košiciach, bol uznesením zo dňa 12. 11. 1999, č. k. 3 K 257/99-8 vyhlásený na majetok úpadcu M. a. s. K., K. (ďalej len

„úpadca“) konkurz a za správca podstaty ustanovil súd JUDr. S. G., advokátku. Konkurznou sudkyňou v predmetnej veci bola JUDr. T. a po jej úmrtí sa novou konkurznou sudkyňou stala JUDr. K. ...

1. V prvom kole predaja majetku bola kúpna cena predmetu predaja stanovená znaleckým posudkom na 3.496.290,48 EUR (105.329.247,- Sk). Opatrením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23. júna 2000 Krajský súd súhlasil s predajom majetku patriaceho do konkurznej podstaty úpadcu mimo dražby s tým, že stanovil presné podmienky, za akých sa má uskutočniť tento predaj. V opatrení bolo stanovených 11 podmienok, ktorá mal úspešný záujemca splniť na to, aby mu bol odpredaný majetok patriaci do konkurznej podstaty mimo dražby. Sťažovateľ si dovoľuje upriamiť pozornosť na

a) bod 3 opatrenia (kupujúci do obálky vložia: výpis z obchodného alebo živnostenského registra, nie starší ako jeden mesiac a doklad o zaplatení zálohy),

b) bod 5 (kupujúcim sa stane ten, kto ponúkne najvyššiu kúpnu cenu a to v prvom výbere najmenej cenu podľa znaleckého posudku. V druhom výbere, ak nebude ponúknutá cena podľa znaleckého posudku ten, kto ponúkne najvyššiu kúpnu cenu bez ohľadu na cenu stanovenú súdnym znalcom s prihliadnutím na bod 10 výroku tohto opatrenia)

c) a bod 10 (správca môže neprijať najvyššiu ponúknutú cenu kupujúcim, ak bola zrejme nízka a v prípade nevyhovujúcich návrhov, môže ich odmietnuť).

1. Prvé kolo predaja majetku bolo neúspešné, nakoľko sa nenašiel záujemca, ktorý by zaplatil cenu určenú znaleckým posudkom. Druhé kolo odpredaja vypísala správkyňa úpadcu inzerciou v týždenníku Roľnícke novinky č. 30/2006. V druhom kole sa kupujúcim mal stať ten záujemca, ktorý ponúkne najvyššiu kúpnu cenu. Druhého kola sa zúčastnili dvaja záujemcovia:

a) Sťažovateľ – K. s. r. o., ktorá ponúkla kúpnu cenu 41.555.000,-Sk, pričom zaplatila zálohu vo výške 29.500.000,- Sk

b) T., a. s., ktorá ponúkla kúpnu cenu vo výške 10.220.000,- Sk

1. Na základe uverejneného inzerátu, ako aj v zmysle Podrobných podmienok o predaji majetku úpadcu M. a. s., so sídlom K., sa obchodná spoločnosť K. s. r. o., so sídlom K., ako záujemca o kúpu nehnuteľného majetku úpadcu zúčastnila ponukového konania, pričom podala záväznú ponuku zo dňa 14. 8. 2006 na kúpu nehnuteľností úpadcu podrobne špecifikovaných v Podrobných podmienkach predaja majetku úpadcu zo dňa 4. 8.

2006 vyhotovených správkyňou KP, pričom ponúkla kúpnu cenu vo výške 41.555.000,- Sk a zároveň spoločnosť K. s. r. o. ako záujemca uhradila zálohu na kúpu vo výške 29.500.000,- Sk na účet príjemcu č... vedený v Č., pričom platba bola zrealizovaná z účtu záujemcu číslo ... vedenom v H. a. s, zároveň v zmysle bodu 3. Opatrenia KS Košice 3 K 257/99-109 zo dňa 23. júna 2000 vložila všetky požadované doklady a okrem iného aj doklad o zaplatení zálohy, ktorým bolo potvrdenie o realizácii platby vystavené peňažným ústavom dňa 11. 8. 2006, ktorý potvrdzuje odpísanie uvedených finančných prostriedkov z účtu záujemcu.

1. Dňa 16. 8. 2006 Krajský súd v Košiciach vydal Opatrenie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 8. 2006, ktorým Krajský súd v Košiciach súhlasil s predajom majetku úpadcu M. a. s. K., K., mimo dražby pre T. a. s., T.,. Súd odôvodnil opatrenie tým, že záujemca splnil v 2. kole všetky podmienky stanovené v podmienkach predaja majetku, na rozdiel od druhého záujemcu, ktorý všetky podmienky nespĺnil.

1. Z dôvodu, že voči Opatreniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16. 8. 2006, ktorým Krajský súd v Košiciach schválil predaj nehnuteľností uchádzačovi, ktorý neponúkol najvyššiu sumu, nebol prípustný riadny opravný prostriedok, podal sťažovateľ podnet Generálnemu prokurátorovi SR na podanie mimoriadneho dovolania. Podnetu sťažovateľa bolo vyhovené a dňa podala 15. 8. 2007 na Najvyššom súde SR mimoriadne dovolanie. V mimoriadnom dovolaní Generálneho prokurátora sa konštatuje, že podľa názoru Generálnej prokuratúry SR došlo postupom Krajského súdu v Košiciach k porušeniu zákona a víťazom ponukového konania sa mala stať K. s. r. o.. Krajský súd v Košiciach sa mal porušenia zákona dopustiť tým, že pri svojom rozhodovaní nebral do úvahy ustanovenia § 2 zák. č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku ako aj inými ustanoveniami tohto zákona. Generálny prokurátor ďalej jednoznačne konštatoval, že sťažovateľ splnil všetky podmienky ponukového konania a keďže podľa názoru generálneho prokurátora nesplnenie podmienky, ktorá nebola v súlade s prijatým opatrením zo dňa 23. júna 2006, nemôže byť na ťarchu sťažovateľovi, sťažovateľ sa mal stať víťazom ponukového konania.

1. O mimoriadnom dovolaní rozhodol Najvyšší súd SR uznesením dňa 18. februára 2009 tak, že ho odmietol.

2. Najvyšší súd SR odmietol mimoriadne dovolanie Generálneho prokurátora SR. V odôvodnení uznesenia Najvyššieho súdu SR sa uvádza, že „Najvyšší súd Slovenskej

republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po prejednaní veci zistil, že v danom prípade nie sú splnené podmienky prípustnosti mimoriadneho dovolania. Podľa § 243f ods. 2 písm. b) O. s. p., mimoriadne dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu súdu, ktorým sa rozhodlo o podmienkach konania, o zastavení alebo prerušení konania, alebo ktorými sa upravuje vedenie konania. V danom prípade súd rozhodol opatrením, ktoré je ako forma rozhodnutia upravené iba zákonom č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov. Podľa § 66b ods. 1 uvedeného zákona, súd rozhoduje opatrením, ak ukladá správcovi povinnosť, pri dohliadacej činnosti, ak rozhoduje o ustanovení opatrovníka a osobitného správcu, odmene opatrovníka, predbežnej odmene správcu, zbavení správcu mlčanlivosti, odmene likvidátora alebo, ak dáva súhlas podľa tohto zákona. Podľa ods. 3, proti opatreniam v dohliadacej činnosti súdu a opatreniam, ktorými súd dáva súhlas s výnimkou súhlasu podľa § 28, nie je prípustný opravný prostriedok. Opatrením, ktorým sa dáva súhlas s predajom majetku patriaceho do konkurznej podstaty, neudeľuje súd správcovi konkurznej podstaty oprávnenie k takémuto predaju, ale určuje, akým spôsobom bude speňažovanie so zreteľom na podaný návrh správcu, ako jedna z etáp konkurzného konania, prebiehať. Ide preto o rozhodnutie súdu, týkajúce sa postupu konkurzného konania, teda opatrenie, upravujúce vedenie konania. Výrok takéhoto rozhodnutia vyplýva z dohliadacej činnosti súdu a zákon vzhľadom na charakter takéhoto rozhodnutia nepripúšťa proti nemu opravný prostriedok. “

3. Sťažovateľ má za to, že Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 18. februára 2009 došlo k porušeniu čl. 1, čl. 20 a čl. 46 Ústavy SR a zároveň čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.»

Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd porušil jej práva tým, že dostatočne neodôvodnil napadnuté uznesenie a neodôvodnil ho spôsobom, ktorým by ho odlíšil od prípadov, keď v podobných veciach opatrenia krajského súdu zrušil, resp. potvrdil.

Podľa sťažovateľky „Najvyšší súd mal vziať do úvahy aj závažnosť tvrdení generálneho prokurátora, ktorý vo svojom mimoriadnom dovolaní nemal pochybnosti o tom, že porušenie práva zo strany súdu bolo také vážne, že si to vyžaduje ochrana osoby

dotknutej rozhodnutím súdu a účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Súd mal teda vo svojom rozhodnutí vyrovnať sa aj s tou skutočnosťou, či jeho rozhodnutím nedôjde k odopretiu práva, keďže de iure svojim uznesením konštatoval, že voči opatreniu z 16. 8. 2006 nie je prípustný žiaden riadny a ani mimoriadny opravný prostriedok.“

Sťažovateľka v tejto súvislosti namieta, že „uznesením Najvyššieho súdu SR došlo k porušeniu ochrany jeho vlastníckeho práva podľa čl. 20 Ústavy SR v spojitosti s čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. I napriek tomu, že čl. 20 ústavy explicitne priznáva ochranu vlastníkom, v judikatúre ústavného súdu sa objavili prípady, kedy ústavný súd priznal ochranu aj pre tie právne vzťahy, v ktorých právne účinky nadobudnutia nastanú až vtedy, keď štátny orgán vykoná úkon, ktorý je podmienkou vzniku vlastníckeho práva. V prípade, ak je podmienkou vzniku vykonanie úkonu na strane štátneho orgánu, štát musí niesť zodpovednosť za nečinnosť orgánu verejnej moci v rozsahu, v ktorom nečinnosť má za následok obmedzenie alebo zmarenie možnosti nadobudnúť vlastníctvo. Preto štát síce má povinnosť chrániť vlastníkov, no nesmie brániť nadobudnutiu vlastníckeho práva iným osobám.“

Sťažovateľka v tejto súvislosti poukazuje „na obdobnú situáciu, v ktorej sa na základe uznesenia Najvyššieho súdu ocitol aj on sám (sťažovateľka, pozn.). Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva, že ochrana vlastníctva patrí tomu, kto je skutočne vlastníkom a nie tým, ktorí sa o nadobudnutie vlastníctva usilujú. Ochrana vlastníckeho práva sa však rozšírila i na tie právne vzťahy, v ktorých nadobudnutie vlastníckeho práva závisí od vykonania konštitutívneho úkonu štátneho orgánu, bez ktorého nadobudnutie vlastníckeho práva nie je možné. Sťažovateľ v konkurznom konaní úpadcu M., a. s. splnil všetky podmienky, ktorú Krajský súd v Košiciach stanovil v opatrení zo dňa 23. júna 2000, ktoré mal uchádzač splniť, aby mu bol predaný majetok z konkurznej podstaty. Krajský súd bol viazaný týmto opatrením a preto jeho nasledujúci postup mal byť v súlade s opatrením z 23. júna 2000 a v súlade so ZKV. Krajský súd v Košiciach však zvolil opačný postup a za víťaza ponukového konania vyhlásil spoločnosť, ktorá zjavne nesplnila všetky podmienky stanovené v opatrení z 23. júna 2000. Rozhodnutím Krajského súdu tak sťažovateľ

nenadobudol majetok, ktorý po práve mal nadobudnúť a to len na základe nezákonného postupu Krajského súdu v Košiciach. Uznesením Najvyššieho súdu SR, ktorým vyslovil neprípustnosť opravného prostriedku proti opatreniu zo 16. 8. 2006, tak došlo k porušeniu článku 46. ods. 1 a ods. 2 ústavy, na základe ktorého z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd, medzi ktoré vlastnícke právo bezpochyby patrí.“.

Vzhľadom na už uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ústavy, právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a právo sťažovateľa na majetok podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu k dohovoru postupom a rozhodnutím NS SR č. k. 3 M Obdo 4/2007 zo dňa 18. februára 2009 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. februára 2009 sp. zn. 3 M Obdo 4/2007 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný K. s. r. o. uhradiť trovy konania v sume 694,18 € (slovom šesťstodeväťdesiatštyri eur a osemnásť centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. M. O. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Požadovaná suma úhrady trov konania bola upravená zo sumy 438,57 € pôvodne uvedenej v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 7. mája 2009 na sumu 694,18 € uvedenú v podaní doručenom ústavnému súdu právnym zástupcom sťažovateľky 5. novembra 2010.

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť prijal na ďalšie konanie a návrhu sťažovateľky na odloženie vykonateľnosti opatrenia krajského súdu č. k. 3 K 257/99-322 zo 16. augusta 2006 nevyhovел.

Po prijatí sťažnosti ústavný súd požiadal o vyjadrenie najvyšší súd, ktorý vo svojom vyjadrení uviedol:

„V danej veci je sporné, či proti opatreniu, vydanému súdom v konkurznom konaní, je prípustné mimoriadne dovolanie. K tejto otázke sa nevyjadrujeme, pretože jej zodpovedanie je len na príslušných senátoch dovolacieho súdu. Domnievame sa, že túto otázku nemôže priamo riešiť ani Ústavný súd.

Tvrdenie sťažovateľa, že dovolacie senáty spornú otázku riešili rozdielne, zodpovedá skutočnosti. Vo veci sp. zn. 7M Obdo 4/2004 dovolací súd, aj keď sa výslovne s otázkou prípustnosti mimoriadneho dovolania nezaoberal, vychádzal z toho, že mimoriadne dovolanie proti opatreniu je prípustné a uznesením z 24. februára 2005 napadnuté opatrenie Krajského súdu v Košiciach zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Vo veci namietanej sťažovateľom sp. zn. 3M Obdo 4/2007 dovolací súd uznesením z 18. februára 2009 mimoriadne dovolanie ako neprípustné odmietol. Poznajúc prax Ústavného súdu, je treba súhlasiť so sťažovateľom, že v tejto veci dovolací senát sa odchýlil od predchádzajúcej praxe dovolacieho súdu, pričom v odôvodnení uznesenia nevyporiadal sa s otázkou, prečo rozhodol rozdielne oproti predchádzajúcim rozhodnutiam dovolacieho súdu. Či v danej veci ide o také pochybenie, pre ktoré by bolo potrebné zrušiť uznesenie dovolacieho súdu, ponechávame na úvahu Ústavného súdu. Uvedená rozdielna prax dovolacích senátov doposiaľ v obchodnoprávnom kolégiu zjednocovaná nebola. Zjednocovaním spornej otázky sa Najvyšší súd zatiaľ nezaoberal so zreteľom na skutočnosť, že v súčasnosti konkurzné konanie je upravené v novom predpise, a to v zákone č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. Podľa ustanovenia § 198 ods. 2 tohto zákona dovolanie, ani mimoriadne dovolanie proti uzneseniu vykonanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné.

V zák. č. 328/1991 Zb. otázka prípustnosti mimoriadneho dovolania bola riešená v ust. § 66f rozdielne, a to tak, že mimoriadne dovolanie až na výnimky prípustné bolo. Prípustnosť mimoriadneho dovolania proti opatreniu výslovne riešená nie je, pričom v tomto smere prípustnosť mimoriadneho dovolania upravujú ustanovenia § 243e a § 243f O. s. p.

Súhlasíme s tým, aby Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania v prijatej sťažnosti.“

Sťažovateľka k vyjadreniu najvyššieho súdu uviedla:

«1. Imanentnou súčasťou materiálneho právneho štátu tak, ako je vyjadrený v čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, je princíp právnej istoty: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasti okrem iných stelesnené také princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu, čo možno spoľahlivo vyvodit' z čl. 1 ústavy) sa osobitný dôraz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektami, ktorým boli priznané (I. ÚS 10/98)“ (sp. zn. I. ÚS 54/02). Čo je obsahom princípu právnej istoty čiastočne definoval ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 34/95: „Znakom právneho štátu je vytváranie právnej istoty tak pri prijímaní zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj pri ich uplatňovaní štátnymi orgánmi. Prekrývanie právomoci štátnych orgánov, ktoré by dovoľovalo viacerým štátnym orgánom, aby konali o právne tej istej veci, nie je v súlade s požiadavkou právnej istoty.“ Ústavný súd k otázke pojmu právnej istoty uviedol aj nasledujúce: „Neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 ústavy je aj princíp právnej istoty. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať.“ (II. ÚS 48/97)

2. Podľa právnej teórie je obsahom právnej istoty to, že:

a) každý sa môže spoľahnúť na to, že v podobnej veci bude rozhodnuté podobne a v rôznej rôzne

b) o veci bude rozhodovať ten orgán, ktorý je k rozhodovaniu príslušný, ako aj, že

c) tento orgán rozhodne v zákonom ustanovenom konaní

3. Na princíp právnej istoty sme už bližšie poukázali v našej ústavnej sťažnosti.

1. Najvyšší súd SR vo svojom podaní zo dňa 22. septembra 2009 súhlasil so Sťažovateľkou, ak uviedol, že Najvyšší súd SR sa svojím Uznesením zo dňa 18. februára 2009, sp. zn. 3 MOBdo 4/2007 odchýlil od svojej praxe. Podľa nášho názoru toto stanovisko Najvyššieho súdu SR indikuje to, čo Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, t. j. že konaním najvyššieho súdu došlo k porušeniu princípu právnej istoty, keď najvyšší súd v podobnej veci, o ktorej už v judikatúre najvyššieho súdu bola zavedená prax, rozhodol odlišne.

2. Najvyšší súd vo svojom podaní vyslovil pochybnosť, či odchýlenie sa „od predchádzajúcej právnej praxe dovolacieho súdu, pričom v odôvodnení uznesenia nevyporiadal sa s otázkou, prečo rozhodol rozdielne oproti predchádzajúcim rozhodnutiam dovolacieho súdu“, je dostatočne závažné na to, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu.

3. Radi by sme poukázali na súčasnú judikatúru ústavného súdu, ktorý v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 178/2008 posudzoval prípustnosť mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora voči právoplatným prvostupňovým rozhodnutiam všeobecných súdov. Najvyšší súd SR toto mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol z dôvodu, že neboli využité všetky riadne opravné prostriedky. Ústavný súd Slovenskej republiky svoj nález, ktorý bol publikovaný v časopise *Zo súdnej praxe* pod číslom R 27/2009, odôvodnil takto: „Z dokazovania vykonaného ústavným súdom vyplynulo, že v skutkovo rovnakých veciach najvyšší súd vyslovil celkom zreteľný právny názor (išlo o veci sp. zn. M Cdo 57/2000, M Cdo 48/01, M Cdo 36/03, 1 M Cdo 9/2005 a ďalšie), podľa ktorého zo žiadneho z ustanovení § 243e a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) nebolo možné vyvodiť záver, že právoplatný rozsudok súdu prvého stupňa nebol spôsobilým predmetom mimoriadneho dovolania a že teda ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním bola prípustná len subsidiárne, t j. vtedy, ak osoba, ktorá sa domáhala podania mimoriadneho dovolania, neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov, alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii.

Oproti tomu v teraz preskúmanom rozhodnutí, ktoré bolo vydané až po prijatí už uvedených rozhodnutí, bol akceptovaný - ako je to známe z bodu 3 tohto nálezu - právny záver celkom opačný.

Taký rozpor sám osebe ešte nemusí byť dôvodom pre kasáciu napadnutého rozhodnutia. Judikatúra totiž nemôže byť bez vývoja a nie je vylúčené, aby (a to aj pri nezmenenej právnej úprave) bola nielen doplňovaná o nové interpretačné závery, ale aj menená. Každá zmena rozhodovacej súdnej praxe, zvlášť ak ide o prax najvyššej súdnej inštalácie povolanej aj na zjednocovanie judikatúry nižších súdov, je však javom vo svojej podstate nežiadúcim, lebo takouto zmenou je zjavne narušený jeden z princípov demokratického právneho štátu, a to princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdneho

rozhodovania. To je prioritným dôvodom, prečo platná právna úprava predpisovala pre najvyšší súd osobitné a záväzné pravidlá prijímania rozhodnutí v situáciách, keď nimi má byť ich doterajšia judikatúra prekonaná [porov. § 21 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z.]. Dokonca aj keby takéto procedúry neboli pre uvedené prípady zakotvené pozitívnym právom, nič by to nemenilo na povinnosti najvyššieho súdu pristupovať k zmene judikatúry nielen opatrne a zdržanlivo (t. j. výlučne v nevyhnutných prípadoch, opodstatňujúcich prekročenie princípu predvídateľnosti), ale aj s dôkladným odôvodnením takého postupu. Jeho súčasťou by nevyhnutne malo byť presvedčivé vysvetlenie toho, prečo aj napriek očakávaniu rešpektu k doterajšej rozhodovacej praxi bolo rozhodnuté inak. Táto časť odôvodnenia v napadnutom uznesení chýba.

Vyložené zásady treba osobitne a dôsledne dodržiavať vtedy, ak je dôsledkom zmeny judikatúry - ako v prerokovávanom prípade - odopretie dovolacieho prieskumu takého rozhodnutia nižšieho súdu, ktoré bolo založené na už prekonanom výklade určitej procesno-právnej otázky, alebo povedané inak, ak je týmto dôsledkom bezdôvodné odopretie práva na prístup k dovolaciemu súdu. “

1. Domnievame sa, že závery ústavného súdu judikované v citovanom Náleze sp. zn. I. ÚS 178/2008 môžeme aplikovať aj na prípad Sťažovateľky. Ako to bolo potvrdené aj najvyšším súdom v jeho vyjadrení na našu sťažnosť, najvyšší súd sa vydaním napadnutého uznesenia sp. zn. 3 MOBdo 4/2007 odchýlil od doterajšej právnej praxe, pričom najvyšší súd pri vydaní tohto uznesenia nijakým spôsobom neodôvodnil a právne nevyargumentoval, dôvody, ktoré dovolací súd viedli k zmene pretrvávajúcej právnej praxe. Preto si myslíme, že aj vo svetle súčasnej judikatúry Ústavného súdu SR odchýlenie sa od doterajšej právnej praxe bez toho, aby súd riadne právne a logicky podložil zmenu zaužívanej právnej praxe je dostatočné na to, aby takéto rozhodnutie predstavovalo zásah do základných práv a slobôd účastníka konania.

2. I napriek tomu, že prípustnosť mimoriadneho dovolania v zákone č. 328/1991 Zb. Zákon o konkurze a vyrovnaní v znení účinnom do 31. decembra 2005 (ďalej len „ZKV“) výslovne riešená nebola, ako na to správne poukazuje najvyšší súd, prípustnosť mimoriadneho dovolania bola podľa nášho názoru možná prostredníctvom § 66e ods. 1 ZKV, podľa ktorého „na konkurz sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku,1) ak tento zákon neustanovuje inak.“ Ak § 66e ods. 1 ZKV bol základom

rozhodnutí najvyššieho súdu, na základe ktorých najvyšší súd rozhodoval o mimoriadnych dovolaniach v konkurznom konaní, nie je zrejmé, prečo by prípustnosť mimoriadneho dovolania v konkurznom konaní mala byť spochybnená.

3. Nestotožňujeme sa s analógiou najvyššieho súdu, ktorý porovnáva možnosť podať mimoriadne opravné prostriedky podľa ZKV a podľa zákona č. 7/2005 Z. z. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „ZKR“), Filozofia oboch zákonov je podstatne odlišná - zatiaľ čo správca podľa ZKV mohol nakladať a speňažovať konkrétny majetok len so súhlasom súdu v zmysle schváleného plánu speňaženia (§ 27 a nasl. ZKV) a schôdza veriteľov plnila len kontrolnú a poradnú funkciu, podľa ZKR správca nemôže speňažovať majetok úpadcu bez súhlasu veriteľov, u ktorých sa prezumuje ich záujem predávať úpadcov majetok za čo najvýhodnejších podmienok (§ 82 a nasl. ZKR). Súd podľa ZKR plní len kontrolnú funkciu. To, že právna úprava ZKR vyžaduje úzku spoluprácu medzi veriteľmi a správcom konkurznej podstaty, pričom pri speňažovaní majetku úpadcu si správca musí vyžiadať záväzný pokyn od veriteľov, mohlo byť dôvodom, prečo zákonodarca vylúčil dovolanie a mimoriadne dovolanie ako mimoriadne opravné prostriedky voči rozhodnutiam konkurzného súdu podľa ZKR.

Záverom si dovoľujeme ústavný súd informovať, že súhlasíme s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci prijatej sťažnosti Sťažovateľky.»

Správkyňa konkurznej podstaty úpadcu M., a. s., K. v konkurze, bez predchádzajúcej výzvy ústavného súdu podaním z 3. februára 2011 k sťažnosti uviedla:

«Súčasne upriamujem pozornosť konajúceho súdu na ustanovenie § 66f Zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. v znení zmien a noviel, podľa ktorého ustanovenia § 221 ods. 1 písm. a) a § 228 až § 243e Občianskeho súdneho poriadku (v ďalšom len O.s.p.) sa na konkurz a vyrovnanie nepoužijú.

V označenej veci Najvyšší súd SR Bratislava rozhodoval o mimoriadnom opravnom prostriedku podľa § 243e O.s.p. v mimoriadnom dovolaní, ktoré podal generálny prokurátor SR.

V konkurznom konaní podľa uvedeného zákonného ustanovenia sú vylúčené mimoriadne opravné prostriedky, ako obnova a dovolanie, pretože by prakticky nebolo možné dosiahnuť zmenu existujúceho stavu, ktorý nastal po vyhlásení konkurzu.

Pretože termín „konkurz“ je legislatívnou skratkou pre konkurzné konanie, § 66f sa vzťahuje na všetky rozhodnutia vydané v konkurznom konaní (JUDr. Milan Ďurica, Zákon o konkurze a vyrovnaní, Žilina, Máj 2001).

Vzhľadom na to, že mimoriadne dovolanie podľa § 66f Zákona č. 328/1991 Zb. z. v znení zmien a noviel nie je prípustné, navrhujem, aby sťažnosť sťažovateľov bola zamietnutá.»

Vzhľadom na to, že účastníci konania pred ústavným súdom netrvali na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) so súhlasom účastníkov konania upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ešte pred meritórnym posúdením sťažnosti ústavný súd považuje za potrebné uviesť nasledujúce skutočnosti:

K úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd občanov. Ak je na uplatnenie alebo

ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní dostupných bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky takehoto uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd. Existencia takýchto konaní však nevyčerpáva ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom vytvorených prostriedkov na dosiahnutie účelu takýchto procesných postupov. Ústavný súd v tomto smere osobitne pripomína objektivitu takehoto postupu orgánu verejnej moci. Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ako aj ničím nepodložená možnosť úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú vymedzené zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu, prijať rozhodnutie (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, III. ÚS 300/06).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska

neospravedlivo a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd sa v prvom rade zaoberal namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ústavy a porušením jej práva na spravodlivé prejednanie jej záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 M Obdo 4/2007 a jeho uznesením z 18. februára 2009, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky pre jeho neprípustnosť.

Ústavný súd už vo svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že predpokladom uplatnenia práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré sa zaručuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je nezávislosť a nestrannosť súdu. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhadu zámerov vo sfére základného práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 301/07). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

Ústavný príkaz konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, vyjadrený v čl. 2 ods. 2 ústavy zaväzuje všetky orgány verejnej moci vrátane odvolacích súdov. Tento ústavný príkaz zaväzuje orgány verejnej moci pri ich akejkoľvek činnosti a zvlášť vtedy, ak výkonom svojich kompetencií poskytujú ochranu základným právam a slobodám fyzických osôb a právnických osôb rešpektujúc pritom princípy právneho štátu (čl. 1 ods. 1 prvá veta ústavy).

K porušeniu základného práva na súdnu ochranu dochádza nielen v prípadoch, ak je komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde alebo ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej

osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98), ale v neposlednom rade tiež v prípade, ak by rozhodnutie všeobecného súdu bolo arbitrárne, a teda prejavom zjavnej svojvôle pri výklade a aplikácii právnej normy, ak by výrok rozhodnutia nebol v súlade s priebehom konania alebo ak by rozhodnutie nebolo dostatočne odôvodnené.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal výklad dotknutej právnej normy, ktorý je v súlade s ústavou, čo je základným predpokladom na ústavne konformnú aplikáciu tejto právnej normy na zistený skutkový stav veci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejaviť nielen vo využití všetkých dostupných a pritom legálnych zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje (musí obsahovať) aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich uplatnenia v súlade s procesnými predpismi.

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v namietanom konaní a pri rozhodovaní v napadnutej veci aj najvyšší súd. Úlohou ústavného súdu bolo preto posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľky predovšetkým zoberal do úvahy, že namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu, ktoré je v demokratickej spoločnosti natoľko favorizované, že pri jeho výkone neprichádza do úvahy (zo strany súdov) ani jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie, či dokonca popretie (m. m. I. ÚS 2/08).

Oprávneniu domáhať sa ochrany svojich práv na súde ako hlavnej zložky základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, porušenie ktorého sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodné záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich z čl. 6 ods. 1 dohovoru v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. m. m. III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 260/06). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou.

Ústavný súd posúdil postup najvyššieho súdu a rozhodnutie vydané v konaní sp. zn. 3 M Obdo 4/2007 z hľadiska týchto ústavných kritérií

- a) z hľadiska rešpektovania princípu právnej istoty,
- b) z hľadiska rešpektovania požiadavky riadneho odôvodnenia rozhodnutia ako neoddeliteľnej (imanentnej) súčasť základného práva na súdnu ochranu,
- c) z hľadiska materiálneho chápania práva a ústavnosti.

a) K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty [(čl. 1 ods. 1 ústavy), napr. PL. ÚS 36/95], ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva.

Súčasťou uvedeného ústavného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. m. m. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), t. j. aby sa porovnateľné, resp. obdobné situácie posudzovali po právnej stránke rovnakým spôsobom. Táto požiadavka korešponduje aj s judikatúrou EŠLP.

Sťažovateľka v súvislosti s namietaným porušením svojho základného práva garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva garantovaného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 M Obdo 4/2007 z 18. februára 2009 vo svojej sťažnosti poukázala aj na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 2 M Obdo 2/2007 z 3. septembra 2008 a sp. zn. 7 M Obdo 4/2004 z 24. februára 2005, ktorými najvyšší súd v porovnateľných skutkových i právnych veciach rozhodol v merite veci o mimoriadnych dovolaniach a ani v jednom prípade tieto mimoriadne dovolania neodmietol pre neprípustnosť. Pritom najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 7 M Obdo 4/2004 z 24. februára 2005 automaticky vychádzal z prípustnosti podaného mimoriadneho dovolania a osobitne sa jeho prípustnosťou nezaoberal. V rozsudku sp. zn. 2 M Obdo 2/2007 z 3. septembra 2008 sa najvyšší súd k prípustnosti mimoriadneho dovolania v danej veci všeobecne vyjadril takto:

«Všeobecne k veci dovolací súd dodáva, že konkurzné konanie sa vykonáva podľa zákona o konkurze a vyrovnaní (č. 328/1991 Zb. v platnom znení). Použitie iných právnych noriem je značne obmedzené (§ 66e ZKV). Speňaženie majetku sa vykonáva podľa § 27 a nasl. a podmienky a spôsob dražby podľa § 27a ZKV. V rámci konkurzného konania konkurzný súd vydáva „Opatrenia“ (§ 66b ZKV). Konkurz vykonáva konkurzný súd osobitne určený, návrh na vyhlásenie konkurzu sa zapisuje do osobitného registra na konkurznom súde vedeného pod sp. zn. „K“. Platí tu prísne tzv. koncentračná zásada a prísne dodržanie týchto ustanovení (obdobne ako pri úprave tzv. absolútnych obchodov). Z toho vyplýva, že v rámci konkurzu (konania vedeného pod „K“) konkurzný súd (konkurzný sudca) vydáva aj pokyny pre správcu formou opatrenia. Voči opatreniu je značne obmedzená možnosť opravného prostriedku. V takýchto prípadoch je jediná možnosť podnetu generálnemu prokurátorovi SR na podanie mimoriadneho dovolania (§ 243e a nasl. OSP), pretože takýto postup ustanovenie § 66f ZKV nevyklučuje.»

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že už rozhodol, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06). Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti už tiež vyslovil, že za diskriminačný možno považovať postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (m. m. PL. ÚS 21/00 a PL. ÚS 6/04). K porušeniu princípu právnej istoty môže dôjsť aj nerešpektovaním požiadavky predvídateľnosti súdneho rozhodnutia.

Aj EŠLP sa vyslovil k rozdielnej judikatúre najvyšších súdov. V rozsudku EŠLP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6. decembra 2007 EŠLP konštatoval, že k rozdielnej judikatúre najvyššej súdnej inštancie došlo z dôvodu, že „*neexistoval mechanizmus spôsobilý zaistiť koherentnosť judikatúry...*“ (bod 36). Poukázal tiež na to, že rozdiely v judikatúre „*sú inherentným dôsledkom každého súdneho systému...*“ (bod 63), pričom úlohou najvyššej súdnej inštancie je odstrániť vzniknuté protirečenia (bod 37). V tejto veci EŠLP rozhodol, že došlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, avšak zdôraznil, že „*problém, ktorý sa vyskytuje v tomto prípade, spočíva nielen v judikatúrnych rozporoch,... ale najmä v zlyhaní najvyššieho kasačného súdu ako regulátora konfliktov.*“ (bod 63).

Z rozsudku EŠLP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštancie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Pre posúdenie, či rozdielnou judikatúrou najvyššej súdnej inštancie došlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, je preto rozhodujúce, či

vnútroštátne právo obsahuje mechanizmus zaisťujúci koherentnosť judikatúry a či príslušný orgán tento mechanizmus fakticky a riadne využíva.

Právny poriadok Slovenskej republiky upravuje mechanizmus zabezpečujúci koherentnosť judikatúry v § 22 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Tento mechanizmus spočíva v inštitúte zverejňovania súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom a v inštitúte prijímania stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo príslušným kolégiom najvyššieho súdu.

Hodnotenie toho, či najvyšší súd mechanizmus podľa § 22 zákona o súdoch fakticky a riadne využíva, je v každej skupine prípadov rozdielnej judikatúry závislé od konkrétnych okolností, spravidla treba zohľadniť predmet konaní, ich skutkovú a právnu náročnosť a z toho vyplývajúce primerané časové obdobie na uplatnenie mechanizmu podľa § 22 zákona o súdoch.

Ústavný súd pritom v súlade so svojou doterajšou judikatúrou konštatuje, že takýto rozpor sám osebe ešte nemusí byť dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia. Judikatúra totiž nemôže byť bez vývoja a nie je vylúčené, aby (a to aj pri nezmenenej právnej úprave) bola nielen doplňovaná o nové interpretačné závery, ale aj menená. Každá zmena rozhodovacej súdnej praxe, zvlášť ak ide o prax najvyššej súdnej inštalácie povolanej aj na zjednocovanie judikatúry nižších súdov, je však javom vo svojej podstate nežiaducim. Dokonca, aj keby takéto procedúry neboli pre uvedené prípady ustanovené pozitívnym právom, nič by to nemenilo na povinnosti najvyššieho súdu pristupovať k zmene judikatúry nielen opatrne a zdržanlivo (t. j. výlučne v nevyhnutných prípadoch, opodstatňujúcich prekročenie princípu predvídateľnosti), ale tiež s dôkladným odôvodnením takého postupu. Jeho súčasťou nevyhnutne by malo byť presvedčivé vysvetlenie toho, prečo aj napriek očakávaniu rešpektu k doterajšej rozhodovacej praxi bolo rozhodnuté inak. Takáto argumentácia v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nie je. Uvedené zásady treba osobitne a dôsledne dodržiavať vtedy, ak je dôsledkom zmeny judikatúry – ako

v prerokovávanom prípade – odopretie dovolacieho prieskumu takého rozhodnutia nižšieho súdu, ktoré bolo založené na už prekonanom výklade určitej procesnoprávnej otázky, ak je týmto dôsledkom bezdôvodné odopretie práva na prístup k dovolaciemu súdu (m. m. I. ÚS 178/08).

Najvyšší súd v posudzovanom prípade však rozhodol odlišným spôsobom ako už skôr rozhodol v skutkovo i právne porovnateľných veciach bez toho, aby v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol argumenty, pre ktoré bola v danej veci sťažovateľkinmu právu poskytnutá odlišná súdna ochrana, než v iných označených skutkovo a právne porovnateľných konaniach, čím zanedbal svoju zákonom ustanovenú povinnosť pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania a narušil právnu istotu účastníkov konania.

Za takéhoto stavu totiž účastník konania nemôže pri podaní mimoriadneho dovolania v obdobných prípadoch v budúcnosti predvídať, akým spôsobom bude najvyšší súd posudzovať prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku, resp. či nemusí pre jeho neprípustnosť uplatniť sťažnosť na ústavnom súde už proti rozhodnutiu odvolacieho súdu.

Ústavný súd vo veci sp. zn. I. ÚS 178/08 uviedol, že „ak je právo na podanie dovolania zakotvené v právnom predpise, požíva ústavnej ochrany, a to vzhľadom na ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy. Pokiaľ za tejto situácie najvyšší súd zastaví konanie o mimoriadnom dovolaní, poruší tým ústavne garantované právo dotknutého účastníka konania na riadny proces.“. Primerane to platí pre podanie každého mimoriadneho opravného prostriedku.

Odmietnutie mimoriadneho dovolania sťažovateľky podľa § 243f ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) podľa názoru ústavného súdu v danom prípade predstavuje neprípustný zásah do jej právnej istoty a zakladá dôvod na vyslovenie porušenia jej základného podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

b) Jedným z ďalších aspektov práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, súčasťou ktorého je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čomu v okolnostiach daného prípadu nebolo podľa sťažovateľky zadosťučinené najmä preto, že namietané rozhodnutie neobsahuje dostatočné a presvedčivé dôvody, na ktorých je založené, a navyše, najvyšší súd neprihliadol na všetky relevantné skutočnosti, ktoré mal k dispozícii. Sťažovateľka vzhľadom na uvedené kvalifikuje predmetné rozhodnutie ako formálne a arbitrárne a ako také nielen v rozpore so zákonom, ale vzhľadom na závažnosť tohto rozporu aj s ústavou a dohovorom.

Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Týmto kritériám musí nepochybne zodpovedať aj uznesenie najvyššieho súdu vydané v namietanom konaní o mimoriadnom dovolaní. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04), ktorým je pre tú časť konkurzného konania, v ktorom sa koná o jeho právach a povinnostiach. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997), avšak musí zodpovedať požiadavkám zakotveným v § 157 ods. 2 OSP (v spojení s § 167 ods. 2 OSP). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument účastníkov konania. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (*Georgidias c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).

Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným

a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Podľa názoru ústavného súdu však predmetné rozhodnutie uvedené atribúty nespĺňa.

Najvyšší súd odmietnutie mimoriadneho dovolania odôvodnil takto:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po prejednaní veci zistil, že v danom prípade nie sú splnené podmienky prípustnosti mimoriadneho dovolania.

Podľa § 243f ods. 2 písm. b) O. s. p., mimoriadne dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu súdu, ktorým sa rozhodlo o podmienkach konania, o zastavení alebo prerušení konania, alebo ktorými sa upravuje vedenie konania.

V danom prípade súd rozhodol opatrením, ktoré je ako forma rozhodnutia upravené iba zákonom č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

Podľa § 66b ods. 1 uvedeného zákona, súd rozhoduje opatrením, ak ukladá správcovi povinnosť, pri dohliadacej činnosti, ak rozhoduje o ustanovení opatrovníka a osobitného správcu, odmene opatrovníka, predbežnej odmene správcu, zbavení správcu mlčanlivosti, odmene likvidátora alebo, ak dáva súhlas podľa tohto zákona. Podľa ods. 3, proti opatreniam v dohliadacej činnosti súdu a opatreniam, ktorými súd dáva súhlas s výnimkou súhlasu podľa § 28, nie je prípustný opravný prostriedok.

Opatrením, ktorým sa dáva súhlas s predajom majetku patriaceho do konkurznej podstaty, neudeluje súd správcovi konkurznej podstaty oprávnenie k takémuto predaju, ale určuje, akým spôsobom bude speňažovanie so zreteľom na podaný návrh správcu, ako jedna z etáp konkurzného konania, prebiehať. Ide preto o rozhodnutie súdu, týkajúce sa postupu konkurzného konania, teda opatrenie, upravujúce vedenie konania. Výrok takéhoto rozhodnutia vyplýva z dohliadacej činnosti súdu a zákon vzhľadom na charakter takéhoto rozhodnutia nepripúšťa proti nemu opravný prostriedok.“

Odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu č. k. 3 M Obdo 4/2007-517 z 18. februára 2009 s ohľadom na uvedené kritériá je podľa názoru ústavného súdu nedostatočné a nepresvedčivé.

Podľa názoru ústavného súdu pre náležité odôvodnenie rozhodnutia nepostačuje iba odvolanie sa na príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/1991 Zb.“) so záverom, v ktorom sa konštatuje, že ide o rozhodnutie súdu týkajúce sa postupu konkurzného konania, t. j. opatrenie upravujúce vedenie konania bez toho, aby posúdil, čo je obsahom tohto opatrenia a aké právne dôsledky sú, resp. môžu byť s jeho vydaním spojené, a to najmä z ústavnoprávneho hľadiska. Absencia takéhoto spôsobu odôvodnenia vo svojich dôsledkoch môže tiež zakladať dôvod na vyslovenie porušenia čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Navyše, ústavný súd uvádza, že podľa § 206 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa konkurzy a vyrovnania vyhlásené alebo povolené pred účinnosťou tohto zákona (t. j. pred 1. januárom 2006), ako aj právne vzťahy s nimi súvisiace spravujú podľa doterajších právnych predpisov. Tým sa rozumie v danom prípade zákon č. 328/1991 Zb. Podľa znenia § 66f zákona č. 328/1991 Zb. účinného do 5. októbra 2001 na základe novely č. 328/1991 Zb. realizovanej zákonom č. 397/2001 Z. z. došlo aj k zmene § 66 tohto zákona, pričom podľa nového znenia „Ustanovenia § 221 ods. 1 písm. a) a § 228 a § 243d Občianskeho súdneho poriadku sa na konkurz a vyrovnanie nepoužijú.“. Z citovaného vyplýva, že v období po 5. októbri 2001, t. j. v období relevantnom na posudzovanie vecí sťažovateľky, právna úprava využitie mimoriadneho dovolania (§ 243e OSP) nevyklučuje, a teda naopak umožňuje. Na túto skutočnosť mal najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu pri svojom rozhodovaní prihliadnuť a vysporiadať sa s ňou. Skutočnosť, že tak neurobil, len zvyrazňuje záver o tom, že v danom prípade nepostupoval v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

c) Ďalej ústavný súd upriamil pozornosť na tú skutočnosť, že odopretie súdnej ochrany vo veciach prieskumu niektorých druhov súdnych rozhodnutí v dovolacom konaní je prípustné v prípadoch, ak tak ustanoví zákon, avšak s výnimkou prípadov, ak ide o právne akty, ktoré napriek ich označeniu treba považovať za rozhodnutia, ktoré sa týkajú

základných práv a slobôd. Táto povinnosť súdu zodpovedá ústavne garantovanému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy. Ústavný súd už vo veci sp. zn. I. ÚS 37/95 formuloval právny názor, podľa ktorého „Otázku právomoci všeobecného súdu z hľadiska ústavou upraveného práva na súdnu ochranu treba posudzovať v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou.“, pričom vo veci sp. zn. PL. ÚS 18/98 tiež zdôraznil, že v prípade, ak dôjde k výkladu právnych predpisov inak ako ústavne konformným spôsobom, „môže to mať dopad na niektoré zo základných práv a slobôd“.

Vychádzajúc z uvedeného je preto úlohou súdu aj pri uplatňovaní jednotlivých právnych predpisov (v danom prípade Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 328/1991 Zb.) zisťovať, či rozhodnutie súdu, ktoré má byť predmetom preskúmania aj v dovolacom konaní na základe podaného mimoriadneho dovolania, je vzhľadom na jeho obsah spôsobilé zasiahnuť do základných práv alebo slobôd. V prípade, ak súd zistí, že to tak je, takéto rozhodnutie nesmie byť vylúčené z tohto preskúmania len z dôvodu jeho formálneho označenia.

Uplatňujúc materiálne chápanie práva, samotný druh, resp. formálne označenie rozhodnutia nemôžu byť samy osebe jediným a rozhodujúcim dôvodom na odmietnutie takéhoto rozhodnutia z hľadiska jeho súdneho preskúmania v dovolacom konaní, ak sú inak splnené podmienky na jeho prieskum, navyše, ak sa môžu týkať základných práv a slobôd, t. j. ak ide o rozhodnutia meritórnej povahy o ústavne garantovanom základnom práve účastníka konania. Ústavný súd už vo svojej rozhodovacej činnosti zdôraznil, že nie je podstatné to, ako je príslušný (individuálny) právny akt formálne označený (rozhodnutie, opatrenie, oznámenie, vyjadrenie a pod.), ale to, či svojimi účinkami smeruje na konkrétnych adresátov práva, ktorými im zakladá priamo alebo aj sprostredkovane práva alebo povinnosti (m. m. PL. ÚS 21/08).

Vychádzajúc z uvedeného bolo povinnosťou najvyššieho súdu uplatniť ústavne súladný výklad § 243f ods. 2 písm. b) OSP v spojení s § 66f ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb.,

ktorý vyžadoval, aby najvyšší súd posúdil, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom súčasne nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníkov konania. Najvyšší súd však svojím postupom a rozhodnutím rezignoval na poskytnutie ústavnoprávnej ochrany základných práv sťažovateľky.

Ústavný súd zdôrazňuje, že základnému právu uvedenému v čl. 46 ods. 1 ústavy a právu v čl. 6 ods. 1 dohovoru totiž zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého hodnotí nielen formálne znaky rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúmanie, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania. Postup súdu, v ktorom zanedbal niektorý z týchto prvkov, zakladá dôvod na vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sumarizujúc svoje doterajšie závery ústavný súd konštatoval, že vzhľadom na v tom čase uplatňovanú odchylnú judikatúru najvyššieho súdu v porovnateľných veciach, odmietnutím mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom v prospech sťažovateľky došlo k neprípustnému zásahu do právnej istoty sťažovateľky, pričom zároveň odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, odvolávajúce sa len na formálnoprávne znenie príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 328/1991 Zb. a opomínajúce požiadavku ústavne konformnej interpretácie všetkých v danej veci aplikovaných, resp. aplikovateľných právnych noriem nemožno v okolnostiach posudzovanej veci považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Navyše, napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je v danom prípade založené len na formálnoprávnom posúdení individuálneho právneho aktu (opatrenia krajského súdu) bez zohľadnenia a uplatnenia materiálneho chápania práva (právnych noriem), t. j. bez uplatnenia požiadavky materiálneho posudzovania rozhodnutí orgánov verejnej moci z hľadiska právnych účinkov (dopadov) tohto uznesenia na ústavou chránenú sféru sťažovateľky.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že najvyšší súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 3 M Obdo 4/2007 a uznesením z 18. februára 2009 porušil základné

právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane zdôraznil, že ochranu ústavnosti je nutné spájať s minimalizáciou zásahov do právomoci všeobecných súdov, a preto je nálezom zrušujúcim namietané rozhodnutie a vrátenie veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie vytvorený procesný priestor na ochranu tohto základného práva hmotného charakteru v rámci ďalšieho konania pred najvyšším súdom (m. m. IV. ÚS 149/09, IV. ÚS 136/2010).

Z toho dôvodu ústavný súd sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

3. K namietanému porušeniu čl. 13 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 M Obdo 4/2007 a jeho uznesením z 18. februára 2009

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení uvedených povinností.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 13 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 M Obdo 4/2007 a jeho uznesením z 18. februára 2009 ústavný súd uvádza, že z čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň

obhájitelné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (III. ÚS 38/05). Keďže ústavný súd poskytol ochranu namietanému porušeniu práv sťažovateľky, preukázal, že sťažovateľka má k dispozícii účinný právny prostriedok vnútroštátnej povahy, a preto v tejto časti návrhu sťažovateľky nevyhovel; poznamenáva však, že poskytnúť túto ochranu mal v prvom rade najvyšší súd, tak ako to vyplýva zo subsidiárnej právomoci ústavného súdu, ktorej predchádza právomoc všeobecných súdov.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Keďže ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 3 M Obdo 4/2007-517 z 18. februára 2009, toto uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu; najvyšší súd je v ďalšom postupe v súlade s čl. 127 ods. 2 a § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto

rozhodnutí. Najvyšší súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka si neuplatnila právo na primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd o tejto otázke nerozhodoval.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. M. O., ktoré si vyčíslil a uplatnil v celkovej sume 694,18 € vrátane DPH za 5 úkonov právnej služby – tri urobené v roku 2009 a dva urobené v roku 2010.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008, ktorá bola 695,41 €, a za I. polrok 2009, ktorá bola 721,40 €.

Ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za jeden úkon urobený v roku 2009 a druhý v roku 2010 vrátane režijného paušálu. Za jeden úkon urobený v roku 2009 to bola suma 115,91 € plus 6,95 € režijný paušál a za úkon urobený v roku 2010 to bola suma 120,23 € plus 7,21 € režijný paušál. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 19 % (§ 18 ods. 3 vyhlášky) podľa § 27 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy konania vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 297,86 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2011